Vrijdag 17 September 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4006

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Novorossisk veroverd.

Ook Rommi, Lozovaya en Novgorod Seversky door Russen genomen.

5e Leger neemt het offensief bij Salerno.

Joegoslavische patriotten veroveren Split.

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 16 September hebben onze troepen van het Caucasus-front in samenwerking met de Zwarte Zeevloot na vijf dagen van felle gevechten de stad en haven van Novorossisk veroverd.

In de richting van Kiev zetten onze troepen hun offensief voort en maakten zij in sommige sectoren van 6 tot 15 kilometer voortgang. Hierbij werden de stad Romni en de districtscentra Motovka en Itsynka van het Tsernigov-gebied en de districtscentra Tonovaiskoye en Lisk van het Sumy-gebied veroverd alsook meer dan 90 andere bewoonde plaatsen.

In de richting van Pavlograd zetten onze troepen hun succesrijk offensief voort en maakten zij van 10 tot 15 kilometer voortgang, waarbij meer dan 100 vlekken veroverd werden, waarbij nog de stad en het grote spoorwegknooppunt Lozovaya en 6 grote dorpen.

In de richtingen van Zaporozhe en Melitopol zetten onze troepen hun succesrijk offensief voort en maakten zij van 10 tot 17 km. voortgang. Hierbij werden meer dan 40 bewoonde plaatsen genomen, waaronder het districtscentrum Osipenko van het Zaporozhegebied en 14 andere bewoonde plaatsen.

Onze troepen aan het offensief ten Zuid-Westen van Charkov hebben de stad Balki en ook 8 grote bewoonde plaatsen veroverd.

Ten Zuiden van Bryansk aan de Westelijke oever van de rivier de Desna zetten onze troepen hun succesrijke gevechten ter vergroting van hun bruggehoofd voort en veroverden zij de stad Novgorod Seversky. In de richtingen van Roslavl en Bryansk zetten onze troepen hun offensief voort en hebben zij verschillende bewoonde plaatsen veroverd.

Op 16 September hebben onze troepen aan alle fronten 64 Duitse tanks vernield of ontwricht. 94 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten" (Moskou, (AP) 16.9).

DAGORDER VAN VELDMAARSCHALK JOSEPH STALIN.

Als volgt luidt een dagorder welke de Russische Opperbevelhebber, Maarschalk Joseph Stalin, gericht heeft aan Colonel Generaal Konstantin Rokossovsky: „Onze troepen aan het centrale front hebben bij de voorzetting van hun succesrijk offensief de rivier Densa overgestoken en vandaag 16 September na hevige gevechten het sterktepunt van de Duitse defensie aan de linie van die rivier, de stad Novgorod-Seversky veroverd. Alzo werd de defensie die door de Duitsers voorbereid werd aan de Westelijke oever van de rivier de Desna, verbroken als resultaat van de vaardige en vastberaden verrichtingen door de troepen aan het centrale front.

In de strijd bij oversteken van de riivier de Desna en de bevrijding van Novgorod-Seversky hebben zich onderscheiden de troepen van Luitenant Generaal Romanniki, Luitenant Generaal Battov en Luitenant Generaal Pukhov.

In de gevechten om Novgorod-Seversky hebben negen troepenformaties zich biezonder onderscheiden en om deze overwinning te herdenken zullen deze troepen betiteld worden met de naam van Novogorod-Seversky." Deze overwinning zal in Moskou gevierd worden met het afschieten van 12 salvos door 124 kanonnen om 22 uur Moskoutijd. Bovendien hebben bij het oversteken van Desna 14 infanterie divisies en andere eenheden zich onderscheiden.

Deze afdelingen worden aanbevolen voor de orde van Suvorov. Voor hun uitstekende militaire verrichtingen uit ik mijn dankbaarheid aan alle troepen die onder uw commando hebben deelgenomen aan het oversteken van de Desna en de bevrijding van Novgorod-Seversky. Eeuwige roem aan de helden die gevallen zijn in de strijd voor de vrijheid en onafhankelijkheid van hun Moederland.

Door aan de Duitse indringers" (Londen (AP) 16.9).

VIJFDE LEGER GAAT TOT HET OFFENSIEF OVER.

Wes Gallagher seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika:

Het krachtig versterkte Noordamerikaanse 5e leger dreef de Duitsers meer dan 13 kilometer terug van de zee in zijn eerste ernstige offensief van het bruggehoofd uit te Salerno, dat op de 8e dag van de slag hecht gevestigd is. Het Britse 8e leger had uit het Zuiden 25 kilometer voortgang gemaakt. Het oude Italiaanse vissersdorp Scalea werd gepasseerd en reeds naderde men zó dicht het 5e leger, dat „het een quaestie van enkele uren zal zijn voordat zijn aanwezigheid door den vijand gevoeld zal worden". Dit werd door Luitenant Generaal Mark Clark gezegd tot zijn aanvallende Noordamerikanen en Britten in een dagorder, waarin hij de verovering van Napels, Rome en geheel Italië voorspelde.

Het 5e leger — de machtigste Geallieerde strijdmacht die in deze krijg aan de gevechten in het Middellandse Zeegebied deelneemt — stormde bij het krieken van de dageraad plotseling vooruit uit zijn vossenholen aan het Zuidelijk einde van het Salerno-front. De Duitse ring werd opengereten bij het punt waar de rivieren Sele en Calore samenstromen vlak ten Noorden van Altavilla.

De gelijkelijk verdeelde Noordamerikaanse-Britse strijdmacht (misschien wel 100.000 man) sloeg toe met steun van duizenden vliegtuigen, de Britse slagschepen „Valiant" en „Warspite", (welke granaten van 15 duim wierpen) en het geschut van torpedojagers.

De laatste vier dagen hebben de vermoeide Noordamerikanen en Britten de meest hevige verdedigende slag geleverd, welke in deze oorlog in het Middellandse Zeegebied gezien werd. Toen de ochtend gloorde besprong het 5e leger met zijn krachtige versterkingen de Duitse verdedigingen in de beboste heuvels, welke een uitzicht bieden op de hachelijke stelling op de kustvlakte. Men heroverde het terrein, dat verloren ging bij een reeks Duitse tegenaanvallen en drong toen verder het land in, zodat de soldaten van Maarschalk Albert Kesselring, die tevergeefs gepoogd hadden de Geallieerden in zee te drijven, op de vlucht sloegen.

Verslaggevers, die zich bij Montgomery's 8e leger bevonden, hadden reeds contact gemaakt met het 5e leger.

Daniel de Luce van de Associated Press en 8 Britse oorlogscorrespondenten reden over 160 kilometer van niemandsland van de stellingen van het 8e leger uit en voegden zich Woensdag bij het 5e leger na twee dagen en nachten zonder een enkelen Duitser te onemoeten. Zij ontvingen evenwel berichten, dat er ergens Duitse motorvoertuigen vóór hen op de weg waren.

De Italianen, die zij ontmoetten, gaven aanwijzingen en inlichtingen omtrent de positie van de Duitse patrouilles. Eigenlijke elementen van de twee Geallieerde legers hebben elkaar niet ontmoet.

Het 8e leger, dat langs de Italiaanse Westkust oprukt, nadert Sapri volgens de laatste berichten, op slechts 60 kilometer van het Salerno-front. Door de verovering van Scalea hebben de Britten de gehele Italiaanse „teen" onder de voet gelopen. Van de andere Britse strijdmacht, welke de Italiaanse hielveroverd had met zijn schitterende havens Taranto, Bari en Brindisi, werd niets vernomen. Het leek mogelijk, dat deze Britten over het Zuidelijk einde van de Apenijnen zouden rukken naar stellingen in de rug van de Duitsers bij Salerno, zodat deze tussen de drie legers zouden worden samengeperst. De voornaamste wegen, welke van Bari en Taranto uit over Zuid-Italië leiden, lopen door Potenza naar Salerno. Potenza werd Woensdag voor de tweede achtereenvolgende dag gebombardeerd door vliegtuigen uit het Midden-Oosten.

De hevigheid van de Duitse aanvallen bij het bruggehoofd van Salerno hield aan tot het 5e leger zijn volle krachten aanwendde tegen den vijand. Een ervaren Britse Majoor zeide, dat de vijandelijke divisies onophoudelijke aanvallen dag en nacht hadden gedaan zodat elke Geallieerde soldaat, van Clark af tot den geringsten soldaat, 24 uur per dag moest vechten om niet in zee te worden geworpen. De slapeloze Geallieerden aten tussen schietpartijen door in hun vossenholen en waren blij, indien zij een hete maaltijd binnen de vier dagen konden bemachtigen. Van de zee, welke de Noordamerikaanse en Britse vlootstrijdkrachten geheel beheersen, losten de schepen voortdurend verse troepen en voorraden. De Duitsers met hun gemakkelijke verbindingswegen over land konden de snelheid waarmede dit ging zelfs niet bijhouden.

Met deze verse kracht ondernam Clark vandaag de aanval. Zelfs voordat zijn offensief goed en wel gaande was begonnen de Duitsers terug te vallen in de beboste heuvels om buiten het vuur van het Geallieerde geschut te komen. (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 16.9).

JOEGOSLAVEN NEMEN ITALIAANSE GARNIZOENEN OVER.

Betrouwbare Joegoslavische berichten zeiden, dat de patriottische strijdkrachten in Joegoslavië grote hoeveelheden Italiaanse ammunitie en voorraden verkrijgen aangezien zij de Italiaanse garnizoens overnemen en de troepen ontwapenen.

Een betrekkelijk groot Italiaans garnizoen werd door de patriotten ontwapend te Novo Mesto en publieke betogingen werden een week geleden in de bevrijde stad gehouden. De havenstad Susak in Dalmatië is ook bezet.

Te Ljubljana zou de bevelhebbende Italiaanse officier de stad en de uitrusting overgeleverd hebben aan de Duitsers overgeleverd. (Caïro, (AP) 16.9).

DUITSERS PLUNDEREN DE KERKEN IN ROME.

Naar verluidt zouden Duitse bezettingstroepen gevuurd hebben op een menigte, welke de voedselwinkels in Rome en in de steden van Udine bestormden. Doch ook wordt gezegd, dat de nazies zelf geducht de bezette gebieden plunderen, niet alleen van voedselwaren, doch ook van goud en zilver.

De „Corriere della Sera" zeide, dat **de kerkelijke overheden een beroep hebben gedaan op Maarschalk Kesselring teneinde zijn soldaten opdracht te geven van het schenden van kerken af te zien. De „Corriere" zeide, dat de chaos in Rome van dusdanige aard is, dat alle kerken — met uitzondering van de St. Pieter — gesloten zijn vanwege de kerkroof. Zijne Heiligheid de Paus zou een langdurige bespreking hebben gehad met Zijne Eminentie Cardinaal Maglione, den Pauselijken Staatssecretaris. (Aan de Zwitsers-Italiaanse grens, (AP) 16.9).**

GEBIED TUSSEN BOLOGNA EN ROME IN ITALIAANSE HANDEN.

De radio der Verenigde Landen te Algiers zeide, dat de Italiaanse patriotten vechten langs de spoorlijn tussen Trente en Brenner. Ook wordt gezegd, dat het gehele gebied tussen Bologna en Rome door de Italianen beheerst wordt. (Londen, (AP) 16.9).

TURKS VRACHTSCHIP AANGEVALLEN.

Naar vermeld wordt hebben niet geidentificeerde gevechtsvliegtuigen het Turkse motor-vrachtschip „Tan" Dinsdag aangevallen. 2 Manschappen van de bemanning werden ernstig gewond door machinegeweerkogels van het vliegtuig (Istanbul, (AP) 16.9).

AANVAL OP NANTES.

Noordamerikaanse Vliegende Forten hebben Donderdag bij de schemering de marine-installaties te Nantes, de rivierhaven aan de Loire, aangevallen. Donderdagavond hebben Noordamerikaanse Marauders middelzware bommenwerpers wederom aanvallen gedaan op de nazie-vliegvelden te Beaumont, Le Roger en Tricqueville (Londen, (AP) 16.9).

Het nieuws van vandaag.

Moskou was gisteravond in grote feeststemming als gevolg van de belangrijke successen, welke het Rode leger tijdens de dag boekte. Twee speciale dagorders werden door Maarschalk Stalin uitgegeven: één aan Generaal Rokossovsky voor de verovering van Novgorod Seversky en één aan Kolonel Generaal Petrov en Vice Admiraal Vladmirsky voor de verovering van Novorossisk. Tweemaal boemden de kanonnen gisteravond in de hoofdstad van Rusland ter ere van de helden der Sovjet Unie. De successen van gisteren bleven evenwel niet beperkt tot Novgorod Seversky en Novorossisk. Andere belangrijke steden als Romni en Lozovaya werden ook bevrijd en overal werden de Duitse verdedigingslinies doorbroken. Waarheid niet voor de zware regens, de Russen zouden thans regelrecht naar Berlijn oprukken...

Heden geeft het Duitse nieuwsagentschap Transoceaan voor de tweede maal het verlies van Bryansk toe. De eerste maal hadden de Russen de verovering van dit belangrijke spoorwegknooppunt niet bevestigd.

In Italië hebben patrouilles van het 5e leger thans contact gemaakt nadat Geallieerde oorlogscorrespondenten dit reeds gedaan hadden. Het 8e leger heeft nu Vallo di Lucania bereikt in zijn opmars naar het Noorden. Het Geallieerde 5e leger te Salerno heeft reeds zijn bruggehoofd geconsolideerd en gisteren bij het lamieren van de dag gaf Luitenant Generaal Mark Clark het sein tot de aanval. De Duitsers werden ogenblikkelijk teruggeworpen over een afstand van 13 kilometer. Naar het blijkt hebben de Geallieerde troepen ook een vliegveld weten te veroveren, zodat hun gevechtsvliegtuigen van nabij steun kunnen bieden aan het leger. Patrouilles van het 8e leger hebben ook contact gemaakt met de Britse strijdkrachten aan de Oostkust van Italië, zodat vrijwel geheel Zuid-Italië thans door de Geallieerden beheerst wordt. De nazies zitten in de omgeving van Napels en Rome en verder in het Noorden. Waar zij het land bezet hebben beleeft het volk niets dan narigheid. En zelfs zegt een bericht, dat alles door hen geplunderd wordt, zelfs kerken worden niet ontzien.

De haat der Italianen voor hun vroegere bondgenoten neemt met het uur toe en volgens een bericht van het Britse nieuwsagentschap zijn onderhandelingen gaande te Palermo voor een Italiaanse oorlogsverklaring aan Duitsland.

De Joegoslavische guerrillero's hebben de belangrijke Dalmatische haven Split veroverd en nog enkele andere plaatsen in het binnenland. In Hongarije wordt de stemming steeds meer pro-Geallieerd en er is een stroming gaande om vrede te sluiten. In Finland heeft Premier Edwin Linkomies openlijk verklaard, dat Finland het betreurt in oorlog te zijn met Engeland en ook met Rusland vrede wenst, mits de Finse positie vóór 1939 gegarandeerd wordt.

Op Europa zijn de bombardementen al weer goed gaande. Nantes werd gisteren vooral hevig aangevallen. In de nacht werd Mondane aan de Frans-Italiaanse grens bestookt. Mosquito's togen naar Berlijn voor de tweede achtereenvolgende nacht en in geheel West-Europa moesten de nazie-vliegvelden er aan geloven.

„.... kan worden beschikt over de schutterijen van Suriname en Curaçao ter uitzending naar elke plaats...."

Hieronder volgt de text van het ontwerp-Koninklijk Besluit, waarvan in het verslag van de Statenvergadering op blz. 2 sprake is.

Wij Wilhelmina, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Algemene Oorlogvoering, Oorlog, Marine, Koloniën en Binnenlandse Zaken;

Gelet op de artikelen 192 van de Grondwet, 167 van de Staatsregeling voor Nederlands Indië, 155 van de Surinaamse en Curaçaose Staatsregelingen en 35 eerste lid van de Dienstplichtwet;

Overwegende, dat de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van het Koninkrijk in de huidige buitengewone omstandigheden eisen, dat de dienstplichtigen bij de landmacht met inbegrip van hen, die behoren tot het reservepersoneel en van hen, die een verbintenis als vrijwilliger hebben aangegaan op de voet van dienstplichtige, kunnen worden ingezet waar de vijanden van het Koninkrijk moeten worden bestreden en dat het belang van het Koninkrijk derhalve niet gedoogt, dat het zenden van deze dienstplichtigen naar enig gebied afhankelijk is van hun toestemming, dan wel, dat het beschikken voor dat doel over de landmacht van Nederlands-Indië en de schutterijen van Suriname en Curaçao een beletsel zoude vinden in enige wettelijke bepaling;

De Buitengewone Raad van Advies alsmede de Staten van Suriname en Curaçao gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1: Met uitsluiting van het bepaalde in artikel 35 eerste lid van de Dienstplichtwet, kunnen dienstplichtigen van de Koninklijke landmacht, met inbegrip van hen, die behoren tot het reserve-personeel en van hen, die een verbintenis als vrijwilliger hebben aangegaan, op de voet van dienstplichtige, zonder dat daartoe een toestemming hunnerzijds nodig is, van Onzentwege door Onzen Minister voor Algemene Oorlogvoering in overleg met Onzen Minister van Oorlog, worden uitgezonden naar elke plaats, waar hun aanwezigheid door Ons noodzakelijk wordt geacht in het belang van het Koninkrijk, een en ander met inachtneming van de bepalingen van dit besluit.

Artikel 2: Van Onzentwege kan door Onzen Minister voor Algemene Oorlogvoering van het Koninkrijk, in overleg met Onzen Minister van Koloniën den Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indië gehoord, worden beschikt over de dienstplichtigen van de landmacht van Nederlands-Indië en den Gouverneur van het betrokken gebiedsdeel gehoord, over de schutterijen van Suriname en Curaçao ter uitzending naar elke plaats waar hun aanwezigheid door Ons noodzakelijk wordt geacht in het belang van het Koninkrijk, een en ander met inachtneming van de bepalingen van dit besluit.

Artikel 3: 1. De verplichte dienst op grond van artikel 1 respectievelijk artikel 2 door dienstplichtigen te verrichten buiten het gebiedsdeel bij welks troepenmacht zij zijn ingelijfd, zal niet langer duren dan noodzakelijk en zulks ter beoordeling van Onze Ministers genoemd in artikel 1 respectievelijk artikel 2:

2. De wijze en de vorm van het eindigen van de verplichte dienst, bedoeld in het vorig lid, worden nader bepaald door Onzen Minister van Oorlog voor zoveel betreft de dienstplichtigen van de Koninklijk landmacht en door Onzen Minister van Koloniën voor zoveel betreft hen, die behoren tot het Koninklijk Nederlands-Indische Leger en de schutterijen van Suriname en Curaçao.

Artikel 4: Wij behouden Ons voor nadere regelen te stellen met betrekking tot de toepassing, welke aan het in de artikelen 1 en 2 bepaalde zal worden gegeven, alsmede met betrekking tot de voordelen, welke de dienstplichtigen bedoeld in het vorige artikel zullen genieten in verband met de plaats waar zij hun dienst vervullen.

Artikel 5. 1 Door Ons wordt op gezamenlijke voordracht van Onze Ministers voor Algemene Oorlogvoering van het Koninkrijk, van Oorlog, van Marine en van Koloniën beslist omtrent het operationeel bevel waaronder de dienstplichtigen, bedoeld in artikel 3 lid 1, worden gesteld.

2. Voor zoveel nodig worden door Ons nadere regelen vastgesteld betreffende de administratieve gevolgen van de beschikking over dienstplichtigen als in artikel 3 lid 1 bedoeld.

Artikel 6: Omtrent de verdeling van de kosten verbonden aan de uitzending, het onderhoud, de bewapening enz., van dienstplichtigen als bedoeld in artikel 3 lid 1, zullen door Ons nadere regelen worden gesteld.

Artikel 7: Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag volgende op die zijner opneming in het Staatsblad met dien verstande, dat het voor Suriname en Curaçao niet in werking treedt dan met ingang van de dag volgende op die zijner afkondiging voor wat betreft Suriname in het Gouvernementsblad en voor wat betreft Curaçao in het Publicatieblad.

Onze Ministers voor Algemene Oorlogvoering van het Koninkrijk, van Oorlog, van Marine en van Koloniën zijn ieder voor zoveel hem betreft belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad, het Gouvernementsblad van Suriname en het Publicatieblad van Curaçao zal worden geplaatst.

Memorie van toelichting.

1. Algemeen: Artikel 192 van de Grondwet bepaalt, dat dienstplichtigen te land niet dan met hun toestemming naar Nederlands-Indië, Suriname en Curaçao mogen worden gezonden.

Dit voorschrift wordt herhaald in artikel 35 1ste lid van de Dienstplichtwet.

Indien de Regering zich hield aan de letter van deze bepalingen zou de medewerking van Nederlandse strijdkrachten aan de bevrijding van de bezette delen van het Koninkrijk ernstig belemmerd worden. Zulks springt temeer in het oog, indien men denkt aan het geenszins onwaarschijnlijk geval, dat het Rijk in Europa eerder bevrijd zoude worden dan Nederlands-Indië. Het zou dan bijvoorbeeld onmogelijk zijn dienstplichtigen uit Nederland zonder hun toestemming naar het Verre Oosten te zenden voor deelneming aan de strijd tot bevrijding van Nederlands-Indië of voor het verrichten van bewakings- en ordediensten aldaar.

Artikel 167 van de Indische Staatsregeling verplicht ingezetenen van Nederlands-Indië „tot medewerking ter bewaring van rust en orde en indien zij Nederlandse onderdanen zijn, tevens ter verdediging van het grondgebied van Nederlands-Indië". Ook dit artikel beperkt in het algemeen de aan de dienstplichtigen in Nederlands-Indië op te leggen taak tot krijgsverrichtingen ter verdediging van het gebiedsdeel hunner inwoning.

Artikel 155 van de Wetten op de Staatsinrichting van Suriname en Curaçao bepaalt: „Alle weerbare inwoners van Curaçao/Suriname zijn gehouden, ingeval Curaçao/Suriname door een buiten- of binnenlandsen vijand bedreigd wordt, tot de landsverdediging en, in tijd van vrede, tot bewaring der inwendige rust mede te werken. Zij kunnen te dien einde op de verschillende eilanden verenigd worden in schutterijen".

De text.

De text van deze bepalingen zou wellicht twijfel kunnen laten bestaan over de vraag of de daarin vastgelegde verplichtingen tot medewerking aan de landsverdediging zich uitstrekt tot het grondgebied van het gehele Koninkrijk.

De Regering zou ernstig tekort schieten in haar plicht tegenover alle delen van het Koninkrijk en tegenover haar bondgenoten, indien zij verzuimde maatregelen te treffen, waardoor boven twijfel gesteld wordt, dat zij de bevoegdheid heeft om alle leden van de nationale weermacht, uit welk gebiedsdeel ook, aan de strijd te doen deelnemen waar ter wereld dit nodig mocht blijken in het belang van het Koninkrijk.

De Koning kan de door Hem krachtens artikel 53 van de Grondwet bij ede ondernomen verplichting om de onafhankelijkheid en het grondgebied van de Staat te verdedigen en bewaren in omstandigheden zoals de huidige niet anders nakomen, dan door met alle kracht aan de bevrijding van de bezette gebiedsdelen mede te werken, hetgeen Hij slechts kan doen door gebruik te maken van strijdkrachten uit andere gebiedsdelen.

Hiertoe de basis te scheppen is de strekking van het onderhavige ontwerp.

Artikelsgewijze toelichting.

Artikelen 1 en 2. In deze artikelen wordt de mogelijkheid geopend tot aanwijzing en uitzending van dienstplichtigen van alle gebiedsdelen van het Koninkrijk naar de plaats waar de oorlogvoering hun aanwezigheid noodzakelijk doet zijn.

Voor zover betreft de overzeese gebiedsdelen wordt hierover tevoren overleg gepleegd met de autoriteiten, die in naam des Konings het algemeen bestuur oefenen. Het spreekt vanzelf, dat van de bevoegdheid, welke het ontwerp beoogt in het leven te roepen nimmer op zodanige schaal zal worden gebruik gemaakt, dat de primaire taak van dienstplichtigen, de verdediging van het grondgebied van het gebiedsdeel van het Koninkrijk bij welks weermacht zij zijn ingelijfd, zou worden in gevaar gebracht.

Ook belet de regeling niet zoveel mogelijk vrijwilligers in de uit te zenden eenheden op te nemen.

Artikel 3. Dit artikel bedoelt in beginsel vast te leggen, dat de dienstplicht buiten het eigen gebiedsdeel nimmer de grenzen zal te buiten gaan, welke zijn gesteld door de noodzaak. Welke deze grenzen zijn kan thans nog niet in de regeling worden vastgesteld, aangezien de feitelijke omstandigheden terzake van beslissende invloed zijn. Zodra deze omstandigheden zijn te overzien, worden nadere bizonderheden omtrent de duur van de dienstplicht, in verband ook met mogelijke aflossing door nieuwe lichtingen, vastgesteld en afgekondigd. Met de toepassing van deze nadere regelen zijn respectievelijk voor Nederlandse en overzeese dienstplichtigen belast de Minister van Oorlog en de Minister van Koloniën.

Artikel 4. Dit artikel stelt een nadere regeling in uitzicht omtrent de werkelijke toepassing van het in de artikel 1 en 2 bepaalde. Voorts stelt het in beginsel vast, dat aan de dienstplicht buiten het eigen gebiedsdeel voordelen worden verbonden. Artikel 191 van de Grondwet kent ditzelfde beginsel voor de dienstplichtigen bij de zeemacht uit het Moederland. Omtrent een nadere regeling als in dit artikel bedoeld, zullen uiteraard de vertegenwoordigende lichamen in de niet bezette gebiedsdelen worden gehoord. Daardoor zal tevens de gelegenheid bestaan het juiste evenwicht te treffen tussen de eisen van de algemene oorlogvoering enerzijds en de economische en defensiebelangen van het betrokken gebiedsdeel anderzijds. Het ligt in de bedoeling voor dienstplichtigen uit Suriname en Curaçao, die zullen worden uitgezonden, redelijke inkomstenregelingen te treffen of toepasselijk te verklaren benevens een voorziening met betrekking tot kostwinnersvergoedingen en betreffende uitkeringen in geval van invaliditeit en — aan de nagelaten betrekkngen — in geval van overlijden.

Artikel 6. Omtrent de verdeling van de kosten verbonden aan de uitzending, het onderhoud, de bewapening, enz. van dienstplichtigen als bedoeld in het ontwerp, kan bezwaarlijk reeds thans worden beslist. Daarom is zulks voor nadere regeling voorbehouden. Zulk een regeling, welke de begrotingen van de delen van het Koninkrijk rechtstreeks raakt, zou in normale omstandigheden bij een wet na raadpleging van de vertegenwoordigende lichamen der overzeese gebiedsdelen behoren te worden vastgesteld. Aangezien de Staten-Generaal en de Volksraad thans niet in functie zijn, is de regeling aan de Kroon voorbehouden. Reeds thans kan worden gezegd, dat het voornemen bestaat de kosten als in dit artikel bedoeld, in beginsel niet ten laste te brengen van Suriname en Curaçao, zonder dat nochtans daardoor een mogelijke verdere bijdrage van die gebiedsdelen aan de oorlogskosten, welke zeer op prijs zou worden gesteld, wordt uitgesloten.

Staten van Curaçao vergaderen

Behandeling der Begroting.

Woensdagavond kwamen de Staten van Curaçao bijeen ter behandeling van de 1e Aanvullende, tevens herinrichte Curaçaose Begroting voor het dienstjaar 1943. Alle Statenleden waren aanwezig behalve de Heren Carel N. Winkel en Dr. Adolphe W. J. M. Desertine, die door ziekte verhinderd waren. Dr. Jacobo R. Arends van Aruba en de Heer Ernest C. Martijn. Van de Bestuursgemachtigden waren aanwezig Mr. Henri J. M. Hoogeveen, Mr. Thys van der Laan, Ir. Johannes F. Groote, Carel J. Baron van Asbeck, Dr. Wybojan Goslinga, Richard J. Beaujon, Overste Hemmo W. Hemmes, Drs. Jan H. van Boven en Louis C. H. M. Bergman (waarnemend directeur Landsradio; Ir. Willemse is in de Verenigde Staten).

De Voorzitter der Staten, John H. Sprockel, verwelkomde allereerst Dr. Moïses F. da Costa Gomez en verklaarde blijde te zijn hem weder op zijn oude plaats terug te zien. Uit een gesprek, dat de Voorzitter der Staten met den Heer da Costa Gomez mocht hebben, bleek hem, dat de Doctor, zoals hij in de wandeling genoemd wordt, veel en vruchtbaar werk in Engeland voor Curaçao heeft gedaan.

Vervolgens deed de Voorzitter voorlezing van een groot aantal „Ingekomen Stukken", o.a. was er een brief van Zijne Excellentie de Gouverneur als antwoord op datgene, wat de Statenleden in een der vorige vergaderingen gezegd hadden naar aanleiding van de schutters. Bijkans alle punten, die door de Statenleden naar voren werden gebracht, werden behandeld. Vooral werd gewezen op het doel van de schutterij om met eigen middelen dit Staatsdeel te verdedigen.

Over het afzwaaien van de oudste lichtingen werd gezegd, dat dit afhankelijk is van wat de toekomst brengen gaat.

Hét geestdodend wachten der schutters is niet te voorkomen. Dit deelt de schutterij trouwens met millioenen andere soldaten, die overal moeten wachten op het verloop van de strijd. Dit wachten is echter een noodzakelijk iets.

Het brengen van meer vreemde troepen naar dit Staatsdeel met het doel eigen mensen naar huis te zenden en vrij te maken voor de grote industrie, is staatkundig niet raadzaam. Het staatsdeel moet voor de eigen verdediging zorgen.

Wat het opnemen van de schutters na de oorlog in het burgerlijke leven betreft, spreekt het vanzelf, dat het Bestuur daaraan de grootste medewerking zal verlenen. De Gouverneur zal deze terugkeer op behoorlijke plaatsen uit alle macht steunen en rekent hierbij ook op de medewerking der grote maatschappijen.

Er moet worden toegegeven, dat er in het begin geen voldoende kader was. De militaire politie en de mariniers hebben echter krachtig bij de organisatie geholpen. Het proces van verbetering is echter nu in gang. Er is een opleiding voor sergeanten en officieren. In de toekomst zal de schutterij over een eigen kader beschikken.

De Gouverneur is dankbaar voor de lof, die gebracht werd aan Kapitein Langeveld, Venema, de Militaire Politie en de Mariniers.

Het spreekt vanzelf, dat bij het opzetten van het militair apparaat veel kinderziekten te overwinnen waren, vooral door de weinige militaire ervaring van de bevolking.

Tegen de naam „schutter" ziet de Gouverneur geen bezwaren, eerder het tegendeel: evenals „de Jantjes" e.d. getuigt deze benaming van waardering. Mochten de Staten echter de naam veranderd willen zien, dan zal dat mogelijk zijn.

De Gouverneur wil wel treden in de suggestie van den Voorzitter der Staten om schutters 1e en 2e klasse in te stellen. Dit zou dan gelden voor schutters, die door hun ontwikkeling geen corporaal kunnen worden, doch door goed gedrag een betere waardering verdienen.

Deze waardering zal dan ook in een geldelijke verhoging tot uitdrukking komen. Overigens staat voor de meer ontwikkelden de weg open tot het worden van corporaal in de tijd van 6 maanden.

De Gouverneur geeft toe, dat het salaris der schutters niet hoog is. Maar een verhoging van de soldij heeft consequenties voor de begroting, hetgeen de Statenleden niet onbekend is. Door de kostwinnersvergoeding is getracht den schutters tegemoet te komen. Een vergelijking met vreemde troepen gaat te enenmale mank, aldus meent de Gouverneur.

Tot slot deelt de Gouverneur mede, dat een Opperofficier zal komen om de militaire situatie in ogenschouw te nemen en het rapport hiervan zal den Staten te zijner tijd bereiken.

Een ander ingekomen stuk is het ontwerp-Koninklijk Besluit, dat wij apart publiceren en dat de mogelijkheid opent de schutters buiten Curaçao te doen dienen (blz. 1).

Vervolgens leest de Voorzitter een brief voor gericht aan Zijne Excellentie den Gouverneur ter gelegenheid van het bezoek van den vertegenwoordiger van de Pan-American Airways aan Curaçao. De Staten dringen er op aan bij het Bestuur om een zo breed mogelijk standpunt in te nemen bij de besprekingen en zich niet te laten leiden door een eng standpunt om alleen de nationale maatschappij te steunen. Gewezen wordt op de belangrijke plaats die Curaçao zal kunnen innemen dank zij den vele gunstige factoren in het internationaal vliegverkeer. Wees breed, zo wordt het Bestuur aangeraden. De vrije concurrentie en de open-deur-politiek is altijd een goede politiek van Curaçao geweest. Ook het gehele Nederlandse Rijk is op handelspolitiekgebied gebaat met een zo groot mogelijke ontwikkeling van Curaçao als vlieghaven. De Staten hebben deze brief geschreven, omdat zij bij het Bestuur aarzeling bespeurden bij de juiste oplossing van het vraagstuk. Laat kortzichtige politiek geen groot belang schaden van Nederland en Curaçao.

Na de „Ingekomen Stukken" komt de begroting aan de beurt, waarbij allereerst de Heer **Alfred S. Senior** het woord voert om er vooral op aan te dringen, dat Curaçao toch financieel onafhankelijk blijve. Daarvoor moeten alle krachten ingespannen worden. De uitgaven moeten naar de middelen gericht worden en niet omgekeerd. Wel kan getracht worden de middelen zo hoog mogelijk op te voeren en daaraan hebben de Staten ook altijd medegewerkt. Curaçao moet financieel gezond blijven, vooral ook met het oog op later, omdat Curaçao absoluut geen eigen middelen van bestaan heeft. De Heer Senior is het in principe eens met het Bestuur om een lening aan te gaan voor de volkshuisvesting. Hij vindt het bedrag van vijf millioen echter te hoog, omdat dit bedrag dit jaar toch niet meer besteed kan worden. De spreker zal dan ook een amendement indienen om de 5 millioen gulden te verminderen tot 1 millioen.

In verband met de plannen voor de volkshuisvesting wil de Heer Senior aandringen op de instelling van een commissie, die zich daarmede speciaal zal belasten. Ook dringt de Heer Senior er op aan, dat er voor gezorgd worde, dat deze lening vooral voor de kleine spaarders zal openstaan.

De Heer **John A. de Jongh** breekt weder een lans voor de verbetering der wegen op Bonaire. Hij wijst op het onhoudbare van de toestand en vraagt of het Bestuur nu eens al de gedane beloften wil nakomen.

De Heer **José M. P. Kroon** houdt hierop een rede over de volkshuisvesting en het probleem van de buschauffeurs, waarop wij later zullen terugkomen.

De Heer **Jan H. A. Eman** verdedigt het Bestuur voor de lening van vijf millioen gulden en blijkt zelfs een voorstander van een lening van twintig millioen gulden. Nu is het de tijd om geld te lenen, vooral omdat het nu onder gunstige voorwaarden mogelijk is, wat in het Staatsdeel Curaçao iets bizonders is. Alle krotten moeten worden opgeruimd, verklaart de Heer Eman.

Vervolgens weidt de Heer Eman uitvoerig uit over de goudmijnindustrie op Aruba, die door het Bestuur moet worden aangewakkerd. Volgens de verklaring van Statenlid Eman heeft Aruba de rijkste goudmijnen van de wereld.

Ook pleit de Heer Eman voor uitbaggering van de Paardenbaai. Hij laakt het Bestuur in verband met de politiek van het beschikbaar stellen van banden aan de buschauffeurs en verklaart zich tegen het busbedrijf als gouvernementsbedrijf. Hij zegt, dat een fusie van de buschauffeurs met het Gouvernement niet gewild wordt door de chauffeurs en vraagt dit te eerbiedigen.

Over de Schutterij zegt de Heer Eman, dat de burgerij niet overtuigd is van de kracht der Schutterij. Men ziet het meer als een formaliteit. Hij vraagt dan ook der bevolking meer een kans te geven in de oorlogsindustrie, waarbij zij nuttiger zullen zijn voor de uiteindelijke zege.

Tot slot heeft de Heer Eman nog enige opmerkingen over den sta-in-de-weg op Aruba, waarmede de Gezaghebber op Aruba bedoeld wordt.

De Heer **Frederik J. Q. Kwartsz** verklaart zich voor de volkshuisvesting, doch spreekt zijn verwondering uit over het bouwverbod voor particulieren. Zo nu geld geleend wordt voor de volkswoningbouw, waarom mogen dan de mensen, die het zelf betalen willen, geen bescheiden huizen bouwen om er zelf in te wonen?

Vervolgens heeft de Heer Kwartsz het over de mooie woorden, die er nu geregeld gewijd worden aan de Rijkseenheid, maar waar in de practijk nogal aan ontbreekt.

Tot slot dringt de Heer Kwartsz aan op een huis voor verwaarloosde kinderen.

De Heer **William R. Plantz** spreekt over het autobusbedrijf en verklaart zich er tegen, dat het een gouvernementsbedrijf wordt. Hij wil wel een gemengd bedrijf, doch waar het Gouvernement niet het grootste aantal aandelen heeft. Wie zal trouwens ook in zulk een bedrijf aandelen nemen, zo verklaart de Heer Plantz.

Ook waarschuwde de Heer Plantz tegen het ongelimiteerd opvoeren van het personeel in overheidsdienst. Dit zal zich gaan wreken, ook ten koste van het personeel zelf.

Dan wil de Heer Plantz weten wat er bedoeld wordt met de passage in de Memorie van Antwoord: „Zo een groot ding is bijvoorbeeld de latere vereffening van financieringen tussen de Staatsdelen onderling, die weer samenhangt met wat ons Koninkrijk met andere Mogendheden zal hebben te verrekenen". De Heer Plantz wil niet achteraf vernemen, dat er schulden door Curaçao gemaakt zijn. Als er schulden nu gemaakt worden, dan moeten zij ook nu bekend gemaakt worden.

Ook de Heer Plantz heeft het voor allen. Hij zou deze woorden ook gesproken worden, zoals: allen voor een en een — voor zover mogelijk — voor allen. Hij zou deze woorden vol gaarne tot de zijne maken, maar hij beschouwt dit als onmogelijk. Zolang het Staatsdeel nog onder Nederlandse voogdij staat, zal dit alles wel een utopie blijven.

Over de salarisherziening zegt de Heer Plantz nog, dat het hem spijt, dat alsnog onderscheid schijnt gemaakt te zijn tussen Nederlanders uit Europa en de landskinderen.

De Heer **Elias A. Römer** spreekt felle woorden over de prijsopdrijving. Hij noemt dit onsociale practijken en vraagt het Bestuur terdege daartegen op te treden. Voor de levensmiddelen treft het Bestuur wel maatregelen, doch daarnaast zijn zovele artikelen, die ook noodzakelijk zijn en buiten alle toezicht vallen. Het Bestuur moet paal en perk stellen aan alle onverzadigbaar winstbejag. Deze toestand brengt de bevolking tot verarming en verrijkt slechts enkelen.

Naar geruchten overwegen kapitaalkrachtige werkgevers de mogelijkheid om niet alleen de productie der goederen, maar ook de verdeling der productiegoederen in de hand te nemen. Zo dit geschiedt, dan komen de winkeliers weer in het gedrang. Daarom moet het Bestuur iets doen en wel met dubbele spoed. De Heer Römer wijst er nog op, dat ook de In.-Cu. en de Deviezencontrôle veel op dit gebied kunnen medewerken.

Ten laatste nam Voorzitter **John H. Sprockel** zelf het woord om allereerst te vragen, dat de begroting voortaan in een handiger formaat worde uitgegeven. Dan verklaarde de Voorzitter zich eens met den Heer Senior betreffende een sluitende begroting. Hij wees den Bestuursgemachtigde er op, dat men nog niet vergeten is wat er verbonden is aan een sluitende of nietsluitende begroting. Een sluitende begroting was altijd een conditio sine qua non om zelfstandig over de middelen te beschikken.

Het Bestuur en de Staten zijn het, wat de lening betreft, in principe eens, alleen verschilt men van mening over de hoegrootheid van de lening. De Heer Sprockel wijst op het voordeel van een kleine lening, vooral daar er toch nog maar 3½ maand van dit begrotingsjaar rest. Men zou hier tevens kunnen zien hoe de kleine spaarders op zulk een lening reageren. Het is iets geheel nieuws.

Het Bestuur is voortvarend en is als Da Costa's briesend paard. Men wil vijf millioen, doch er staat nog niets van het plan op papier. Zeker, de huizen moeten er komen en zo gauw mogelijk, maar er moet zekerheid zijn, dat

Wordt vervolgd op pagina 4.

W. BONNE
EN FAMILIE

P. P. C.

17.9.43.

Italiaanse oorlogsverklaring aan Duitsland verwacht.

FINSE PREMIER MAAKT VERLANGEN NAAR VREDE BEKEND. UITGEBREIDE BOMBARDEMENTEN OP EUROPA.

Frank Knox in Engeland aangekomen.

ZAL ITALIË OORLOG VERKLAREN AAN DUITSLAND.

Een bericht van het Britse nieuwsagentschap uit Stockholm zeide, dat volgens berichten uit Zwitserland onderhandelingen gaande zijn in Palermo (Sicilië) voor Italië's eventuele oorlogsverklaring aan Duitsland. Italië zou dan als een Geallieerde mogendheid worden aanvaard. Het bericht is geheel onder bevestiging van enige Geallieerde zijde. (Londen, (AP) 17.9).

HONGAREN ZOEKEN VREDE.

Vele arrestaties vonden plaats in Hongarije na de verspreiding van pamfletten waarin de arbeiders worden aangespoord om actie te voeren voor een onvoorwaardelijke overgave aan de Geallieerden, aldus zeide een bericht uit Boedapest in het nieuwsblad „Dagens Nyheter" van Stockholm. De verspreiding der pamfletten geschiedde temidden van toenemend gepraat over vrede. Stefan Antal, de Hongaarse Minister van Propaganda, zeide op 16 September in een redevoering: „Hongarije wenst vrede, maar geen vrede als in 1918. Hongarije wenst vrede en daarmede de garantie van onafhankelijkheid. We moeten ons Italië's lot voor ogen houden als een waarschuwend voorbeeld van wat elke andere vrede betekent." (Stockholm, (AP) 17.9).

BELANGRIJKE VERKLARING VAN FINSEN PREMIER.

Finland gaf officieel, zij het dan niet op formele wijze aan Duitsland te kennen, dat de Finnen moe zijn van de strijd aan de zijde der nazies en vrede wensen. Premier Edwin Linkomies maakte bekend, dat hij de anonieme Finse zegsman was, die op 11 September zeide, dat Finland het betreurt in oorlog te zijn met Engeland en vrede verlangt met Rusland, indien het verzekerd kan worden van zijn onafhankelijkheid en territoriale status als vóór 1939.

Linkomies' informele uiting van de ommekeer in de Finse Buitenlandse politiek veroorzaakte verbazing in Finland waar het volk over het algemeen door de strenge censuur vrijwel niets te weten kreeg over de wijze waarop de Regering de internationale belangen van het land diende. (Stockholm, (AP) 16.9).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„**Te land**: Aan het front van het 5e leger werd ons bruggehoofd na een week van bittere gevechten hecht gevestigd. De vijandelijke pogingen om het bruggehoofd op te ruimen zijn belangrijk verzwakt en onze strijdkrachten hebben het initiatief hernomen. Drie vijandelijke tegenaanvallen werden gisteren afgeslagen.

Er werden gevangen genomen en de wiggen, die door den vijand bij de vorige aanvallen werden gedreven, zijn weggewerkt. De steun van de vloot- en luchtstrijdkrachten aan onze grondstrijdkrachten is nog schitterend. Albanella is heroverd. Patrouilles van het 8e leger, die voortdringen uit het gebied van Sapri, kwamen zo ver als Vallo di Lucania, terwijl patrouilles van het 8e leger aan de Oostkust contact hebben gemaakt met troepen uit het gebied van Taranto.

In de lucht. In de nacht van 15 op 16 September vielen middelzware en lichte bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtstrijdkrachten de wegenkruispunten en vijandelijke voertuigen in de gebieden van Auletta en Potenza aan. Gisteren vielen zware en middelzware bommenwerpers de wegen, spoorbruggen en andere punten om de gebieden van Napels en Salerno aan. Zij ontmoetten wederom geen vijandelijke vliegtuigen. Middelzware en lichte bommenwerpers, alsook gevechtsbommenwerpers en gevechtsvliegtuigen zetten de aanval voort op troepenconcentraties en vervoermiddelen in het strijdgebied. Een aantal voertuigen werd vernield. Gevechtsvliegtuigen onderhielden voortdurend patrouillevluchten boven het gebied van Salerno. In de afgelopen nacht werd het vijandelijke vliegveld te Cisterna Littoria aangevallen door lichte bommenwerpers. Een vijandelijke vliegtuig werd in deze periode vernield. 2 Onzer vliegtuigen worden vermist". (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 17.9).

GEALLIEERDEN OP 3 KILOMETER VAN LAE.

Olen Clements seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan:

De Geallieerde woudstrijders, die zich een weg slaan door de kazematten, loopgraven en machinegeweernesten, bevinden zich naar vermeld nog slechts op 3 kilometer van het centrum van de grote Japanse citadel te Lae aan de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea. De berichten zeiden, dat de dodenval wordt toegehaald om de overblijfselen van het vijandelijk garnizoen van 20.000 man.

De Australische strijdkrachten, die uit het Oosten oprukken, bevinden zich het dichtste bij de stad. Een andere Geallieerde colonne, welke uit het Westen aanvalt, brak door een ingewikkeld Japans verdedigingssysteem heen na uren strijden en veroverde drie plantages. Tevens kwam men 5 kilometer vooruit. Een tweede colonne bevindt zich op 8 kilometer van Lae. Het Geallieerde geschut werpt van beide flanken granaten in de stad. (Geallieerd Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan, (AP) 16.9).

ITALIAANSE TORPEDOJAGERS TE ALGIERS AANGEKOMEN.

De radio der Verenigde landen in Algiers zeide: „Twee Italiaanse torpedojagers liepen Woensdagnacht de haven van Algiers binnen en vertrokken later naar onbekende bestemmingen." (Londen, (AP) 16.9).

FRANCO IN MADRID AANGEKOMEN.

Franco is van San Sebestiaan te Madrid aangekomen. Ook de meeste Ministers van zijn regering zijn van hun vacantie teruggekeerd ter voorbereiding van een cabinets-vergadering, welke spoedig zal gehouden worden (Madrid, (AP) 16.9).

PERSANO IN DUITSE HANDEN.

Radio Berlijn zeide dat Persano gelegen aan de monding van de Sele bij de Golf van Salerno, op 15 September door de Duitsers in een stormaanval werd veroverd. De radio voegde er aan toe dat er honderden gevangenen werden gemaakt en dat een grote hoeveelheid wapenen en uitrusting in Duitse handen viel. Hij zeide ook, dat 17 tanks van het Noordamerikaans leger zijn veroverd of vernield (New York, (AP) 16.9).

BEAUFIGHTERS BOMBARDEERDEN DOELEN IN BIRMA.

Een gezamenlijk communiqué uit New Delhi luidt als volgt:

„Gisteren zetten Beaufighters van de Royal Air Force hun aanvallen voort op de Japanse rivier-, wegen- en spoorwegverbindingen in Birma en ondernamen zij enkele offensieve patrouillevluchten ondanks de moeilijke weerstoestanden in het gebied van Tsjwebo. Er werd grote schade toegebracht aan locomotieven, een aantal spoorwagens en twee legertrucks waarvan 1 brandend werd achtergelaten.

Het gebied langs de rivieren Irrawady en de Tsjindwin alsook een olie-tanker te Yenangyat en de landingsplaats Monywa zijn hevig aangevallen. Vele riviervaartuigen met inbegrip van 30 Sampans en verschillende grote schuiten zijn beschadigd. Langs de kust van Arakan ten Zuidwesten van de Ramree-eilanden werden meer dan 30 sampans tot zinken gebracht of beschadigd. Ook werden er aanvallen gedaan op de pier en op gebouwen te Kyaukpyu. Van deze verrichtingen wordt geen onzer vliegtuigen vermist." (New Delhi, (AP) 16.9).

JOEGOSLAVEN BEZETTEN SPLIT.

De Joegoslaven te Londen zeiden, dat de belangrijke Joegoslavische haven Split veroverd is door de patriottische legers na een beleg van twee dagen.

In een communiqué, dat namens het Joegoslavische Leger van Bevrijding werd uitgegeven, zeide men, dat volgens de beste beschikbare inlichtingen de stad zich binnen de laatste 24 uren overgaf. Deze overwinning heeft nog eens speciaal de bedreiging in de Balkan voor Hitlers flank doen zien.

De Joegoslaven doen thans aanvallen op Ogulin, op 50 kilometer van de Adriatische Zee in het Noorden van Joegoslavië. De guerrillero's bezetten reeds een groot deel van de Susak-Zagreb soorlijn in dat gebied ten Oosten van Fiume.

Het Joegoslavische communiqué zeide, dat Duitse gemotoriseerde divisies, welke poogden om de Joegoslavische linies nabij Klin te doorbreken, werden afgeslagen met verlies van 300 man aan doden en 500 gewonden.

De Italiaanse Bergao-divisie zou zich hebben overgegeven en de Italianen, die aan de zijde der patriotten tegen hun vroegere bondgenoten willen vechten, worden gevormd in een „Garibaldi-divisie". (Londen, (AP) 16.9).

[Split of Spalato van aspalaton, een geurende heester) is de belangrijkste havenstad van onze Geallieerde Joegoslavië. De stad heeft 44.000 inwoners, waarvan als unicum ter wereld er een vijfde deel in één huis samenwoont. Dat huis zijn de ruïnes van het paleis, dat de tuinman-keizer Diocletiaan hier na zijn troonsafstand in 305 liet bouwen, een kille enormiteit van 9 „acres", oppervlakte.

Toen de Avaren (een barbaarse stam, die in de Middeleeeuwen een malaise en economische crisis veroorzaakten als gevolg van hun roofpartijen in Oosten Midden-Europa, met wier buit de markten overstroomd werden) de lieden hier verdreven, vluchtten dezen naar de ontelbare eilandjes. Toen ze jaren later — and elke tyrannie komt immers een eind — terugkwamen, stond er niets meer overeind dan de onvergankelijke puinen van Diocletiaans reuzenpaleis. Daar vonden ze onderdak. In de puinen. En die puinen staan er nog, hier en daar gerepareerd, en bieden nog steeds woning aan ± 8.000 mensen plus een cathedraal. Sinds mensenheugenis was in Diocletiaans tijd de dalmatiek de kleding van de bewoners van Split. In de 3e eeuw beval de Paus, dat alle martelaren in een dalmatiek zouden worden begraven en tot op de huidige dag draagt elke diaken bij de Mis een dalmatiek evenals de Koning van Engeland bij zijn kroning. Op het platteland rond Split is de dalmatiek nog steeds volksdracht en in hun Zondagse pak zien de Splitsjani (bewoners van Split) er beter uit dan menige diaken. — Red.]

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

Ik heb met aandacht het ingezonden stuk van Pastoor B. A. Schipper O.P. in uw blad van Woensdag 15 September gelezen. Ik meen daaruit af te mogen leiden, dat mijn lezing aan den Pastoor niet bevallen is. Niet mij alleen trof het oordeel, ook de Heer Jan Bergey heeft dat gefaald. Hij had toch een lezing, die niet goed was, mooi genoemd. Wel zal de Heer Bergeyk dat niet zo bedoeld hebben, meende de Pastoor, maar hij kon van te voren niet weten hoe zulk een lezing zou uitvallen en „hij had vooraf zijn hulde ingestudeerd" en kon dat toch op het laatste ogenblik maar niet zo veranderen.

Dat verontschuldigt inderdaad veel. eHt is lang ieders werk niet om een lauwerkrans zo maar opeens in een geselroede om te toveren. Aanbeveling zou verdienen wanneer een president ener vereniging van te voren twee speeches klaar maken, een prijzend de ander lakend, die hij dan, naar gelang van zaken, uit zijn jaszak te voorschijn kon halen. Ik geloof wel, dat de Pastoor en de kunde en de wil van den Heer Bergeyk om te zeggen wat hij nodig dunkt, onderschat.

De lezing was oppervlakkig, ik zou niet over de grondslagen van het Amerikaanse onderwijs gesproken hebben. Nu heb ik het onderwijs uit zijn geschiedenis, uit de psychische gesteldheid van het Amerikaanse volk en uit zijn doelstelling verklaard. Met grote bescheidenheid zou ik er op willen wijzen, dat dit juist de grondslagen zijn, en dat er zelfs geen andere zijn.

Wat de Pastoor vermoedelijk gemist heeft, is een technische bespreking van onderwijs-methodes. Mocht dit zo zijn, dan zou ik in het midden willen brengen, dat deze nu juist de grondslagen niet zijn, maar gevolgen daarvan. „Zomaar wat gepraat" heb ik nu eigenlijk niet. Wat ik op eenvoudige, enigermate anecdotische wijze verteld heb, met het oog op een mogelijk gemengd gehoor, had ik zeker op minder eenvoudige kunnen zeggen. Dat ware een klein kunstje geweest. Het wordt toch van mijn vak, de wijsbegeerte, gezegd, dat het de kunst is om wat iedereen al lang weet zodanig onder woorden te brengen, dat niemand het begrijpt.

Zou het kunnen zijn, dat de Pastoor mijn rede op wat groter diepte zou gepeild hebben als mijn antwoord aan den Heer Colijn, wat anders ware uitgevallen. Ik kan het heus niet helpen, Mijnheer de Pastoor, dat ik op de vraag van den Heer Colijn, naar waarheid, moest antwoorden, dat in Amerika de godsdienststrijd veel minder scherp is dan hier, dat men de openbare school daar boven de bizondere verkiest, en dat studenten van verschillende gezindten dezelfde godsdienstoefening in hun colleges bijwonen.

Wanneer de Pastoor nu in verband daarmede schrijft, „nu weten wij dan wie met wat voor soort van Professor en Predikant wij te doen hebben", voelde ik me wel wat als een vos, die een schapenvacht had aangedaan, en vergeten had die behoorlijk vast te maken, zodat die op een critiek ogenblik afzakte en mij, als vos, in al mijn naaktheid onthulde; „naked to my enemies" om met Shakespeare te spreken. Ik constateerde heus maar een feit, dat had met vosachtige bedoelingen niets uit te staan.

Mijn uitdrukking „het interesseert mij niet wat iemands religie is", mocht de Pastoor, in verband met wat ik vroeger reeds gezegd had, zeker niet uitleggen als een teken van onverschilligheid aangaande de godsdienst.

Daarmede wilde ik natuurlijk maar zeggen, dat mijn waardering van mijn nevenmensen niet afhankelijk is van de religie, die zij belijden. Dat zal de Pastoor trouwens wel 100% met mij eens zijn. Het is natuurlijk onmogelijk een andere opvatting in een Christelijk godsdienstleraar te veronderstellen.

De slotbewering, dat het beter is, „dat kinderen de hemel vinden dan de weg van New York naar Moskou (hier vermoedelijk leterlijk en niet figuurlijk bedoeld) maakt niet veel indruk op mij. Het een sluit het andere niet uit. Ware het anders, dan zou het er voor de meesten van ons maar slecht uitzien.

Met beleefde dank voor plaatsing, gaarne Uw dn.

J. A. C. Fagginger Auer.

CURAÇAO

AANKOMST PATERS UIT SURINAME.

Hoeveel Katholieken er onder de 2523 Surinamers op Curaçao zijn, onder de 985 Surinamers op Aruba of de 33 Surinamers op de overige eilanden van dit Staatsdeel[1]) weten wij niet.. Nemen wij aan, dat het één-vijfde van het totaal zijn — min of meer de verhouding vn het aantal Katholieken tot de gehele bevolking in Suriname — dan komen wij respectievelijk aan de cijfers 505, 197 en 7.

Voor ongeveer vijfhonderd Surinamers op Curaçao is het dus in de eerste plaats een belangwekkend feit, dat de Hoogeerwaarde Pater Stephanus M. Kuypers C. ss. R., Provicarius van Suriname ,thans hier op bezoek is. Van het Comité, dat zich uit hen gevormd heeft in verband met dit bezoek, begaf zich gistermiddag een Ontvangstcommissie naar Hato, bestaande uit de Dames Bernadette Heidweiller en Bea Karg en de Heren Dr. Max Berkeveld, Johannes Thyssen en Fernand L. de Rooy.

Op het vliegveld waren voorts ter verwelkoming van Pater Kuypers en Pater Alhbrinck aanwezig: de Gastheer Pater Maurus Hulsman O. P., de Secretaris van den Apostolisch Vicarius (thans op Aruba) Pater Willibrordus M. Brada O. P., Pastoor Petrus D. Elie O. P., Pater Augustinus van der Meer O. P., Aalmoezenier van landen zeemacht te Curaçao, Frater M. Radulphus, Missie-Overste, Broeder Martinus Juffermans, Overste van Brakkeput, Frater M. Anselmo en Frater M. Jonathas.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur waren aanwezig Dr. William Charles de la Try Ellis en Luitenant-Adjudant Emile C. J. M. van de Laarschot.

Omstreeks 15 uur kwam de Kolibrie zachtkens aanrollen voor de grote K. L.M.-hal.

De kajuitdeur van het vliegtoestel werd geopend en als laatsten kwamen de Paters uit Suriname naar buiten.

Beneden aan het trapje werden zij ontvangen door den Vertegenwoordiger van den Gouverneur en den Adjudant, waarna het als alle reizigers naar het vertrek van de Douane en de Vreemdelingendienst ging. Een kwartier duurde het voordat de Paters buiten het „hek" mochten.

Toen volgde het handendrukken met de overige verwelkomers.

De Paters bleken een goede reis gehad te hebben en zag ener fris uit niettegenstaande de vliegtocht. Nadat de Heren De la Try Ellis en Van de Laarschot alsook verschillende anderen afscheid hadden genomen werden de Paters door den Gastheer Pater Hulsman, en de leden van het Oontvangstcomité naar het Sint Elisabeths Gasthuis gereden, waar tenslotte ook de Comitéleden hun een aangenaam verblijf op Curaçao toewensten en voorlopig afscheid namen.

[1]) Deze cijfers zijn per 1 Juli 1943.

OPENBARE Bekendmaking.

De Algemeen Militair Commandant te Curaçao;

Gelet op artikel 1, eerste lid, aanhef met littera f sub 4, in verband met artikel 3, eerste lid, van het bij Landsverordening van den 13den Mei 1941 (P. B. 1941, no 50) bekrachtigde Besluit van den 26 September 1939, houdende eenige bepalingen betreffende de bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen [P. B. 1939, 97] en de Beschikking van den 20sten December 1941 no. 7185, ter uitvoering van lid 2 van artikel 1 van voorengenoemd Besluit. (P. B. 1941 no. 165), alsmede de Openbare Bekendmakingen van 11 Juli 1940, 16 December 1941, 10 Maart 1942 en 1 October 1942.

MAAKT BEKEND:

dat met ingang van 16 September 1943;
het gestelde onder C. van de Openbare Bekendmaking van 16 December 1941 — zooals gewijzigd bij Openbare Bekendmaking van 10 Maart 1942 — [geldende voor Curaçao en Aruba] en de Openbare Bekendmaking van 1 October 1942 (geldende voor Bonaire] komt te vervallen en wordt vervangen door onderstaande bepalingen:

„Voertuigen mogen slechts rijden met afgeschermde koplampen waardoor het licht schijnt door een spleet van hoogstens 2 cm breed en 8 cm lang. De spleet moet minstens 2 cm. onder het midden van de lamp worden aangebracht. De lampen behoren gedimd te zijn. De overige verlichting van de motorrijtuigen moet geheel zijn gedoofd, behoudens de verlichting van de belastingnummerplaat aan de achterzijde van de auto en het linker roode achterlicht. De belastingnummerplaat aan de achterzijde van het mottorrijtuig moet overeenkomstig de bepalingen der Algemeene Politiekeur 1917 zijn verlicht. Rijwielen moeten verlichting voeren overeenkomstig de bepalingen van de Algemeene Politiekeur 1917 met dien verstande dat slechts een lantaarn mag worden gebruikt.

Overige verlichting geheel overeenkomstig B.

Willemstad, 16 September 1943.

DE ALGEMEEN MILITAIR COMMANDANT,

De Schout bij Nacht,

C. J. Baron van Asbeck.

Algemeen Militair Commando CURACAO.

De Schout-bij-Nacht; Algemeen Militair Commandant; Oudst Aanwezend Zeeofficier in het Gebiedsdeel Curaçao;

Gelet op:

artikel 30 van het „Schutterijbesluit 1940"

MAAKT BEKEND:

dat, in verband met de opkomst van de jaarklasse 1924 der „Schutterij" op 1 December a.s. verzoeken voor uitstel, c.q. hernieuwd uitstel, van inlijving en opkomst, vóór 1 October a.s. op zijn bureau moeten zijn ingediend.

WILLEMSTAD, 4 SEPTEMBER 1943.

De Schout-bij-Nacht voornoemd,

C. J. Baron van Asbeck.

3—3 2478

(Vervolg van pagina 2).

het geld van de lening ook werkelijk besteed kan worden. Dan dringt de Voorzitter er nog op aan, dat bij een opgezet plan van de volkshuisvesting, ook gedacht zal worden aan het leren bewonen van zulke huizen. Het overplanten van gezinnen uit krotten naar de nieuwe woningen moet met zorg geschieden, zodat niet direct de huizen verwaarloosd wierden.

Weder komt de Voorzitter terug op zijn herhaald verzoek een commissie van de Staten inzage te geven van de uitgaven van het Bestuur ter toezicht. Het Bestuur zegt, dat dit grondwettelijk niet mogelijk is. Maar zou het in deze buitengewone tijd geen aanbeveling verdienen zulks toch in te stellen? Deze commissie zou zeker medewerken het vertrouwen te versterken van degenen, die hun belastingpenningen moeten offeren.

Vervolgens wil de Voorzitter weten of de assistent voor den geneesheer-directeur van het Rustoord Groot Kwartier wel nodig was. Zo het alleen is om een Nederlands vluchteling uit Jamaica te helpen, dan vindt de Voorzitter dit niet juist.

Enige woorden wijdt de Heer John H. Sprockel nog aan de salarisregeling. Hij wil de nadruk er op leggen, dat zij voorlopig is, waardoor bespreking nu nog niet nodig is. Er kleven echter gebreken aan. De Voorzitter hoopt, dat de nu ontworpen salarisregeling niet telkens zal worden bijgeschaafd, doch dat het Bestuur na overweging spoedig een definitieve regeling zal vaststellen. Deze materie beveelt de Voorzitter den Statenleden ten zeerste aan en suggereert de aanstelling van een commissie uit de Staten, die deze quaestie zal bestuderen. Vooral legt de Voorzitter nadruk op de schalen. Een juiste verhouding der schalen met elkander en in zich is de grond van een definitieve salarisregeling.

Tot slot vraagt de Voorzitter hoe aan de verdere verlangens van de afgestudeerde A.M.S.-ers zal worden tegemoet gekomen.

Hierop is het 10 minuten pauze.

Na de pauze neemt **Bestuursgemachtigde Mr. Henri J. M. Hoogeveen** het woord om den Voorzitter te danken voor zijn woorden van welkom en om Dr. Da Costa Gomez welkom te heten.

Over de lening sprekende constateert de Heer Hoogeveen, dat niet het lenen zelf maar de hoegrootheid van de lening een rol speelt. De Bestuursgemachtigde wil er echter met nadruk op wijzen, dat de volkshuisvesting van enorm groot belang is. Curaçao is nu in grote welstand, nu moet een einde gemaakt worden aan deze slechte woningtoestand. **Op dit punt moet geld** *geen rol spelen. Men wijst op de toekomst* van Curaçao, die zo wankel staat. Op dit punt zien de Staten het financieel beleid van Curaçao toch wel pessimistisch in. De Heer Smith van de Lago was niet zo pessimistisch. En dan na de oorlog komt toch ook weer de scheepvaart terug en het vreemdelingenverkeer.

De tijd na de eerste wereldoorlog was ook goed, waarom nu niet. Dan heeft het Curaçaose geld een monetaire vastheid en ten opzichte van de nabuurlanden een waarde aan de hoge kant. Nu kan geleend worden tegen een lage rente. Laten wij het nu doen. Werkelijk, op het ogenblik is één millioen op Curaçao niet veel. Een millioen is niets. Er moeten gronden gekocht worden enz., enz. Misschien dat later meer betaald moet worden aan rente en zelfs dat het geld niet meer te krijgen is.

Er zal natuurlijk een commissie benoemd worden om de plannen te bestuderen.

In het biezonder wil de Bestuursgemachtigde den Heer Kroon nog danken voor zijn steun in deze aan het Bestuur verleend.

Wat de Heer Kwartsz gezegd heeft over de vele ambtenaren op de departementen, dat vergeleken werd met een kind met een waterhoofd, kan de Bestuursgemachtigde niet onderschrijven. Er is niet te veel personeel bij het Gouvernement op het ogenblik. Als er sprake is van een hoofd, dan zou hij willen zeggen, dat het een akelig verschrompeld hoofdje is. Dan zegt de Heer Hoogeveen nog enkele woorden over de Rijkseenheid, waarop de Heer Kwartsz woorden van critiek had. De Bestuursgemachtigde wil er niet veel van zeggen, doch zegt, dat bij wet van 1922 deze Rijkseenheid een feit werd en deze Rijkseenheid zij ons een heilig iets. Het is een grote factor. Zo er fouten gemaakt zijn, moet er een streep door.

De nieuwe salarisregeling is lang niet gek, zo verklaart de Heer Hoogeveen. Er is veel werk voor verzet. Er zijn natuurlijk fouten gemaakt of liever vergissingen, die echter kunnen hersteld worden. Dat er verschil gemaakt is tussen Nederlanders geboren in Nederland en landskinderen, is absoluut niet waar. De opmerking doet den Gemachtigde pijn. Integendeel, daar is juist erg voor gewaakt.

De Heer Römer wees op de grote winsten, die door handelaren gemaakt worden ten koste van de bevolking. Inderdaa moet daar paal en perk aan gesteld worden. Er zal een regeling getroffen worden. Inderdaad kunnen ter bestrijding van dit euvel de In.-Cu. en de Deviezencontrôle ook veel doen.

Wat de toeziende commissie betreft, die de Heer Sprockel wil, zegt de Bestuursgemachtigde, dat de Staten het recht van toezicht hebben, maar achteraf. Praeventief toezicht kunnen de Staten wettelijk nooit krijgen. Overigens kunnen de Staten de volste medewerking krijgen van het Bestuur.

De Heer Eman dankt den Bestuursgegemachtigde voor zijn steun in verband met de lening. Over de mijnbouw kan de Bestuursgemachtigde niet spreken en of Aruba het rijkste goudland is van de wereld zal de Heer Hoogeveen in het midden laten.

De Bestuursgemachtigde Ir. J. F. Groote neemt nu het woord en zegt, dat 1 millioen werkelijk niet veel is en zeker niet geheel besteed kan worden voor de aankoop van materiaal. Het grootste gedeelte zal weggaan aan aankoop van gronden, het gereed maken van wegen enz. Door overwerk zijn de plannen voor de woningbouw nog niet gereed, vooral ook omdat de beslissing nog niet gevallen is over het toestaan der gelden.

Aan den Heer Kwartsz kan de Heer Groote mededelen, dat er heel wat ontheffingen van het bouwverbod verleend zijn. Het bouwverbod moest echter hier bestaan. De materialen moeten uit het buitenland komen. In de Verenigde Staten van Noord-Amerika is zelfs een volledig bouwverbod. Het is te begrijpen dat de Verenigde Staten van Amerika slechts dan materialen sturen als de noodzakelijkheid volkomen vaststaan. Waar het redelijk is, wordt toestemming tot bouwen gegeven. Gewaakt wordt echter tegen het bouwen van luxueuze woningen.

In verband met de volksinspectie is er inderdaad aan gedacht de bevolking geleidelijk te wennen aan deze nieuwe woningen. Gedacht werd aan een woninginspectie. **Dan wil de Bestuursge-** *machtigde er nog op wijzen, dat bij deze* volkshuisvesting ook wel de onteigening ter sprake zal komen. Voorlopig zal men echter niet kunnen beginnen met het opruimen der krotten, doch allereerst het woningtekort moeten opheffen.

Wat de wegen op Bonaire betreft. Inderdaad is er niet veel geluk bij. Eerst was de schaaf er zonder tractor en nu is de tractor er zonder schaaf. Het lag echter alles buiten de macht van Openbare Werken. Er zal nu getracht worden spoedig de wegen te verbeteren.

Bij het bussenvraagstuk moet toch vooral niet vergeten worden, hoe de toestand vroeger was. Er waren veel klachten over het wilde bussenbedrijf. Het uitgangspunt van de gehele bussengeschiedenis was een redelijke vervoerdienst te krijgen.

De huidige dienst voldoet en geeft aanleiding tot weinig klachten van het publiek. Overal is het openbaar vervoer overheidszorg, zo ook in Nederland. Er zal binnenkort een ontwerp de Staten bereiken ter regeling van deze quaestie. Het wordt een gemengd bedrijf, waarin ook particulieren zeggingschap hebben. Voorlopig zal er reeds een stichting komen, die echter gewijzigd kan worden naar gelang het ontwerp de Staten passeert.

Dan vraagt de Bestuursgemachtigde nog *f* 55.000,— op te brengen voor een opslagplaats voor voedsel. De loods zal echter zo gebouwd worden, dat zij na de oorlog gebruikt kan worden als een cultuurcentrum, bijvoorbeeld voor het houden van lezingen, bibliotheek enz.

Het was reeds na twaalf uur middernacht toen **Dokter Willem M. Bonne** het woord nam om afscheid te nemen van het College der Staten. Dokter Bonne wijst op de aangename wijze, waarop hij met het college mocht samenwerken. Het spijt hem, dat hij zijn taak de instelling van een hygiënische dienst op Curaçao door de oorlogsomstandigheden niet heeft kunnen verwerkelijken. Hij hoopt, dat dit echter toch zal geschieden na de oorlog, want op dit gebied is er nog veel te doen.

Dan wil Dokter Bonne iets zeggen over den intellectuelen werker op Curaçao. Deze zit hier veel te geïsoleerd. Wil hij op de hoogte blijven van zijn vak, vooral als het een specialist is, dan moet hij gelegenheid krijgen zich geregeld in de naburige landen en elders op de hoogte te stellen. Zo dit niet geschiedt, dan komt de specialist op een dood spoor en wordt zijn werk van veel minder waarde voor de gemeenschap. Hier is practisch geen litteratuur, geen middelen. Nog sprak de Heer Bonne enkele woorden over de belangrijkheid van het werk der Staten, dat zo zeer is gestegen. Overigens ried hij den Staten aan zich meer internationaal te oriënteren op alle gebied, ook op dat van de gezondheidsdienst, waaraan nog zeer veel te verbeteren valt.

De Voorzitter der Staten dankte Dokter Bonne voor zijn hartelijke woorden en voor het vele goede, dat hij voor Curaçao deed. Al heeft Dokter Bonne dan zijn oorspronkelijke opgave niet kunnen verwezenlijken, toch is er veel gedaan in de afgelopen periode. Tot slot wenst de Voorzitter Dokter Bonne veel succes in Indië en een goede reis voor hem en zijn gezin.

Hierop werd de vergadering geschorst tot Donderdagavond 20 uur.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

In the columns of the „Amigoe" for 15th July, there appeared an article, „De Bovenwinden in Oorlogstijd", that caused unusual stir in Sint Maarten. This article contained statements attributed to „Someone lately arrived from the Windward Islands". But it is a great pity that statements of so damaging a nature should not have been subject to inquiry before publication.

True, in the „Amigoe" of 2nd August, an attempt was made to undo the effect produced by the first article, but we do not think it has accomplished much.

For these reasons we hope the „Amigoe" will allow us space to offer some strictures on the statements that reflected very discreditably on Mr. L. C. Fleming and his administration in French St. Martin.

Mr. Fleming has been characterized as a „little dictator", lording it over everything and everybody, manipulating public funds for his personal benefit, and, to complete the picture, is accused of „mixing himself in dealings detrimental to the Allied effort", such as „delivering goods to German U-boats", „signalling to the enemy", and so forth.

Let us take first the matter of Mr. Fleming's pro-Nazi sympathies. He would be a bold man who would dare to question his loyalty. He has always, and with reason, been proud of his military record in France for three years in the first World War. No contemporary of Mr. Fleming's has the slightest doubt of his allegiance to his country and his sincere desire for its freedom.

The silly and fantastic rumours that have found their way even into the columns of the „Amigoe", about the fuelling and victualling of submarines and secret signals at night, are fairy tales that are ridiculed by every intelligent member of the community, except, perhaps, the authors themselves.

We are in a position to reveal now (it wouldn't have been prudent before) certain facts which reflect the greatest credit on Mr. Fleming, and at the same time, confound the unworthy attempt of his enemies to stain his administrative record.

When the High Commissioner for the French West Indies, and the Governor of Guadeloupe, decided to range themselves on the side of the Vichy Government, they requested Mr. Fleming to continue to exercise his functions. It was no secret to anyone, least of all to Mr. Fleming, that these high officials were enthusiastically pro-Nazi, and Mr. Fleming found himself placed in a very delicate position.

To his credit he told his chiefs that he would only be willing to do so on the condition that he was given a free hand to act as he considered best in the interest of St. Martin.

There can be no doubt that it has been fortunate for us all that Mr. Fleming was the man at the helm in these three unfortunate years. Whereas in Martinique and Guadeloupe and their dependencies, measures were taken against those suspected of anti-Nazi sympathies, or listening to foreign radio broadcasts, of guilty of other so-called offences, no such measures were in force here. We have heard repeatedly of the ill-treatment, even the imprisonment and beating, of subjects of the Allied nations in those larger islands, while in St. Martin hundreds of British subjects (many of them without employment) have lived unmolested. Incidentally in all the French Islands except alone St. Martin, streets and public places have been re-named for the Vichy or pro-Nazi officials, while nothing of the kind has been permitted here. Indeed, nothing has happened to change the friendly relations between the two governments, French and Dutch, whereas things could have been made very uncomfortable for both.

Why, on one occasion Mr. Fleming even sent flour to St. Kitts, to help out a shortage in that island! And trade between the two communities in St. Martin has never been interrupted. We repeat that is has been a good thing for all concerned that Mr. Fleming has been in charge of our neighbour's affairs in these critical days.

Mr. Fleming's detractor has gone so far as to suggest that he was reluctant to go to Puerto Rico, after his unfortunate accident, whereas it was Mr. Fleming himself who arranged for the journey. That he was not „persona non grata" in that island is shown by the fact that he was most cordially received there by Government officials and very kindly treated by everyone. It is further stated that had Mr. Fleming ventured to one of the British islands he would have been arrested for his pro-Nazi conduct.

Well, they had the opportunity when he passed through Antigua, the seat of the British Government, on his way home. There, too, he was accorded the most courteous and kindly reception.

It is not as widely known as it should be that when the ridiculous (yet damaging) rumours that he was giving succour to the U-boats were first circulated, Mr. Fleming himself it was who demanded an investigation into the matter. The inquiry was held by order of the Government, the charges were all proved to be false and malicious, and it was only due to Mr. Fleming's own plea for mercy that those responsible for the rumours were not dealt with in the severest manner.

Mr. Fleming is not the local Himmler as the „Amigoe" has been advised to believe. For about sixteen years the people of French St. Martin have re-elected him as their Mayor to the exclusion of all other candidates, and it is a safe conclusion too, that he alone stands between the small man and the birds of prey.

The cases cited to illustrate his powers as Dictator prove nothing of the sort. The hospital was a Government project, built and furnished (or, if you like, left unfurnished) by the Government. The contractor bought his cement from Mr. Fleming because he found it adventageous to do so. Should Mr. Fleming have refused to sell?

Again, the 10,000 sacks of flour were really only 7,000 **half** sacks, or about one-third of the amount mentioned. Of these 1,500 were distributed in St. Martin, and the rest, which had come for Guadeloupe, were sent to that place. Where is the mystery?

The merchants in Marigot, we are pathetically told, have for a long time been unable to make a cent. Observers on the spot know quite differently. Here's the rub. In Marigot — thanks again to Mr. Fleming — a Commission of four was set up, fully representative, to control prices. All invoices are submitted to this Commission, and a ceiling is fixed on the price to be charged for all goods, of every class. Profiteering is thereby blocked. And thus the grumble.

In this connection we take the opportunity of comparing this procedure on the French side with that which obtains in Philipsburg. We can only wish that our Government were as anxious and willing to protect its people as Mr. Fleming has proved himself in Marigot. Here we are being bled white, prices are fantastic, shameless profiteering in nearly every direction goes on under the nose of the Authorities, and the situation is nothing short of disgraceful, especially at this time of national stress and suffering. We feel a very cruel advantage is being taken of the poor people. Is nothing ever going to be done about it?

The space at our disposal is already more than filled. Therefore all other matters, some of which are important, must be left over or another time. But let me close with this word, spoken very respectfully but very urgently into the ears of the Editor of the „Amigoe": If ever a man is entitled to an **amende honorable**, we think it is this same Mr. L. C. Fleming.

C. Mc. Darrel.

BEKENDMAKING

Wijziging en aanvulling der lijst van maximumprijzen, volgens Beschikking No. 4287 ddo. 15 September 1943, geldig met ingang van morgen:

VOOR DEN KLEINHANDEL:

Tarwemeel per ½ kg f. 0.14

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken.

PARTICIPACION

Rectificacion i Suplemento di lista di prijsnan maximo segun Beschikking No. 4287 fecha 15 di September 1943.

PA DETAILLISTANAN:

Hariña di pan pa ½ kg. f. 0.14

Hefe di Oficina pa Asuntonan Social i Economico